

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 1

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluable
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (Portfolio)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Eines d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

L'arca de Babel

Descripció de la unitat

El text narratiu inicial ens farà de suport per presentar alguns dels continguts que treballarem al llarg de la unitat.

Aprofundirem el coneixement que té l'alumnat del diccionari: identificarem les entrades, les abreviatures i les paraules guia que hi apareixen.

Analitzarem diverses situacions comunicatives per tal de distingir entre comunicació oral i escrita, així com els elements de la comunicació. Relacionats amb aquests continguts reflexionarem sobre l'ús que fem de la llengua oral i de l'escrita i sobre la necessitat de fer-ho d'una manera correcta. De la mateixa manera valorarem el nivell de llenguatge que haurem de fer servir en cada situació de comunicació

Reforçarem el concepte de diftong i hiat per a preparar el treball d'accentuació que trobarem en les unitats següents.

Finalment iniciarem els continguts literaris remuntant-nos als primers autors en la nostra llengua i mostrant la importància del segle d'or i els autors més representatius d'aquesta època.

Arran del contingut de la lectura inicial, en la Tasca, estudiarem una de les restes arqueològiques més destacades del patrimoni balear: la Naveta des Tudons.

Temporització:

Setembre

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Llegir i comprendre textos narratius.
- Identificar les entrades, les abreviatures i les paraules guia en el diccionari.
- Reconèixer els elements de la comunicació i distingir entre comunicació verbal i no verbal.
- Reconèixer i usar diferents registres lingüístics segons el grau de formalitat, utilitzant un llenguatge no discriminatori.
- Identificar diftongs i hiats.
- Conèixer els primers autors en català.
- Participar en jocs lingüístics diversos.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVALUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text narratiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Identificació de la funció dels diccionaris. • Utilització del diccionari com a eina per al treball d'aula. • Coneixement de la forma i el contingut de les entrades del diccionari. • Identificació dels elements de la comunicació: emissor, receptor, missatge, codi i canal. • Diferenciació entre diversos tipus de comunicació (verbal, oral i escrita, i no verbal). • Reconeixement de diftongs i de hiats. • Separació sil·làbica de les paraules que porten diftong o hiat. • Reconeixement de la llengua oral com el mitjà de comunicació més freqüent. • Ús d'un nivell de llenguatge adequat a la situació de comunicació. • Identificació de les diverses finalitats amb què usam la llengua escrita. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats en qualsevol suport.	1.1. Llegeix la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos presentats.	2.1. Reflexiona sobre el comportament dels personatges de la narració. 2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals. 2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.
	3. Identificar la informació que proporciona el diccionari.	3.1. Identifica les entrades d'un diccionari i el significat de les abreviatures que hi apareixen. 3.2. Localitza els diferents significats d'una paraula i les paraules guia. 3.3. Sap cercar el significat d'una paraula en el diccionari.
	4. Distingir els tipus de comunicació i els elements que intervenen en una situació de comunicació.	4.1. Identifica els elements d'una situació de comunicació: emissor, receptor, missatge, codi i canal. 4.2. Diferencia entre comunicació verbal (oral i escrita) i no verbal.
	5. Separar les síl·labes d'una paraula amb diftong o amb hiat.	5.1. Identifica els grup de vocals que formen diftong. 5.2. Localitza diftongs i hiats en paraules donades. 5.3. Separa les síl·labes de les paraules segons que duguin diftong o hiat.

<ul style="list-style-type: none"> • Coneixement dels primers autors de la literatura en la nostra llengua. • Interès per la lectura de textos literaris. • Interès per conèixer el patrimoni arqueològic de les Balears. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interès per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	6. Identificar l'ús de la parla i els diferents tipus de llenguatge que utilitzam.	6.1. Diferencia els diversos usos del llenguatge atenent a la situació de comunicació. 6.2. Usa un nivell de llenguatge adequat a la situació en què es troba. 6.3. Es fa conscient de la importància del llenguatge gestual en la comunicació oral.
	7. Escriure amb diferents finalitats.	7.1. Escriu textos amb diferents finalitats: d'informació, d'aprenentatge, d'entreteniment.
	8. Descobrir els orígens de la nostra literatura.	8.1. Identifica alguns autors de l'inici de la nostra literatura. 8.2. Llegeix textos d'aquests autors.
	9. Conèixer mostres del patrimoni històric de les Balears.	9.1. Mostra interès per conèixer algunes restes del patrimoni històric balear.
	10. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi	10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (Portfolio)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per tal de facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard cecarem evidències de l'alumnat que en mostrin l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggereix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que consideri més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llegeix la narració i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Reflexiona sobre el comportament dels personatges de la narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.2. Relaciona el contingut de la narració amb vivències personals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
2.3. Analitza el contingut del text en les activitats de comprensió.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Identifica les entrades d'un diccionari i el significat de les abreviatures que hi apareixen.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
3.2. Localitza els diferents significats d'una paraula i les paraules guia.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Fitxa d'ampliació dels RF.
3.3. Sap cercar el significat d'una paraula en el diccionari.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
4.1. Identifica els elements d'una situació de comunicació: emissor, receptor, missatge, codi i canal.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.2. Diferencia entre comunicació verbal (oral i escrita) i no verbal.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa d'ampliació dels RF.

5.1. Identifica els grup de vocals que formen diftong.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç dels RF.
5.2. Localitza diftongs i hiats en paraules donades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.3. Separa les síl·labes de les paraules segons que duguin diftong o hiat.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.1. Diferencia els diversos usos del llenguatge atenent a la situació de comunicació.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.2. Usa un nivell de llenguatge adequat a la situació en què es troba.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
6.3. Es fa conscient de la importància del llenguatge gestual en la comunicació oral.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
7.1. Escriu textos amb diferents finalitats: d'informació, d'aprenentatge, d'entreteniment.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.1. Identifica alguns autors de l'inici de la nostra literatura.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
8.2. Llegeix textos d'aquests autors.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
9.1. Mostra interès per conèixer algunes restes del patrimoni històric balear.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA.
10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llegeix, comprèn i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen els aplecs vocàlics: diftongs i hiats. Utilitza el diccionari com a eina de consulta.
	Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.	Participa en les activitats orals vocalitzant i fent l'entonació i les pauses adequades.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquireix i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Redacta textos escrits i orals amb finalitats comunicatives diverses. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar els coneixements sobre el funcionament dels objectes i dels aparells per tal de solucionar problemes i comprendre el que ocorre al nostre voltant.	Usa l'ordre alfabètic per a localitzar una entrada en el diccionari. Localitza els diferents significats d'una paraula en el diccionari.
	Identificar i manipular amb precisió elements matemàtics (nombres, dades, elements geomètrics...) en situacions quotidianes.	Compta síl·labes de paraules donades. Realitza càlculs per comprovar el cost d'un conjunt d'entrades.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada.

	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.
<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	Cerca informació en diferents fonts sobre la prehistòria. És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Concebre i actuar conforme a una escala de valors pròpia.	Coneix, valora i respecta les restes prehistòriques que es troben al territori valencià. Coneix obres i autors de la història literària en la nostra llengua.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Participa en les activitats amb una actitud de cooperació, ajuda i enriquiment mutu.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	S'interessa per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Llegeix diferents textos literaris. Valora i identifica els textos literaris i els primers autors en la nostra llengua.
	Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.	Desenvolupa la imaginació i de la creativitat a través de la redacció de textos.

6. TASQUES

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltam l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i fem el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzam les activitats proposades en el LD.
- Completam amb la comprensió lectora complementària dels RF i la del QA.

Tasca 2: El diccionari

- Introduïm el concepte d'ordenació alfabètica i expliquem la funció i l'estructura del diccionari amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Completam amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: La comunicació

- Introduïm el concepte de comunicació i els elements que hi intervenen amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim el treball cooperatiu de la PD.
- Completam amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: Els diftongs. Els hiats

- Introduïm el concepte de diftong i de hiat amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 5: Parlam

- Reflexionam sobre la importància de la comunicació oral amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Feim el treball cooperatiu de la PD.
- Completam amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 6: Escrivim

- Reflexionam sobre la funció de l'escriptura amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.

- Completam amb les activitats del QA.

Tasca 7: El naixement de la nostra literatura

- Introduïm els primers escriptors en la nostra llengua amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentam els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Feim els exercicis del LA i del LD.

Tasca 8: Tasca final: la Naveta des Tudons

- Realitzam la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Feim els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionam sobre la importància de les restes prehistòriques de les Illes a partir de les activitats del LA.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Feim les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD.
- Ampliam el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilam les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionam sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per tal de facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Reforç del paper actiu de l'estudiant en l'aprenentatge.
- Ús dels textos per a treballar l'expressió oral ajudant l'estudiant a estructurar correctament les seves produccions orals i escrites.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seves opinions.
- Respects de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents eines de treball com ara el diccionari.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiables de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dictats per reforçar els continguts ortogràfics de la unitat

Altres materials

- Diccionaris
- Bingo ortogràfic.
- Màrius Serra. *L'arca de Babel*. Ed. 62.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - Activitats interactives sobre l'ús del diccionari, la comunicació i els diftongs i els hiats.
- Diccionaris digitals.

9. EINES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiables).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?